

**„József Attila 110”- „Tiszta szívvel”
országos komplex tanulmányi vetélkedő
2014/2015**

3. forduló

**A 110 éves Isaszegi Damjanich János Általános
Iskola Isaszeg**

**Megoldólap
Csapatnév:**

Kedves Versenyzők!

Szertettel köszöntünk Benneteket, ezúttal a III.. fordulóban!

A forduló feladatai:

III. forduló témája: " József Attila jelleme "

A költők személyiségét, jellemét, gondolkodását igazán a verseikből lehet megismerni. Ezért idézünk József Attila egyik ismert verséből:

„Költő vagyok – mit érdekelne

engem a költészet maga?

Nem volna szép, ha égre kelne

az éji folyó csillaga.

Az idő lassan elszivárog,

Nem lógok a mesék tetején...”

- I. Az alábbi kérdések József Attila életének életrajzi elemeire és költészetére kérdeznek rá. A válaszokat a sorszámmal megjelölt résznél adjátok meg, majd a feladat végén található táblázatba – szintén sorszám szerint - írjátok be a válaszok kezdőbetűit!**

- 1.** Kossuth-díjas író és kritikus, József Attila barátja és támogatója. Másik két költőóriásunkról: Petőfiről és Adyról jelentős irodalomtörténeti munkái jelentek meg. Ki ő?
- 2.** József Attilát édesanyja kicsi korában egy időre kénytelen volt nevelőszülőkhöz adni. Melyik községben telt a költő életének e sötét korszaka?

3. Ifjúkori szerelméhez, Lucához írt sóhajtásnyi versének ritmusa egy tó szelíd hullázására emlékeztet. Melyik ez a költemény?
4. 1927-ben megjelent művéből idézünk: „Minden halál és semmi gyász, akire csak a Párt vigyáz.”
A vers megzenésítve a munkáskórusok kedvelt zeneszáma lett. Mi a címe?
5. Kiemelkedő költőnk akkortájt írta Orosz Anna című versét, amikor József Attila a „Tedd a kezed...” címűt. Együtt szövegeztek röpiratot Sallai és Fürst kivégzése ellen. Kiről van szó?
6. József Attilának 1925-ben Szegeden jelent meg második kötete. Mi a címe?
7. „Fehérek közt egy európai” – így nevezte a költő az egyik nagy író. Kicsodát?
8. Egyik családtagja, aki kétszer is férjhez ment ugyanahhoz a férfihoz, bár más-más néven. Mi a családtag keresztnéve?
9. Gyurkovics Tibor József Attilának 100. születésnapjára írt művének címéből megtudhatjuk, hogy a költő mivel írt.
10. József Attila többek között a „Mióta elmentél” című verset írta menyasszonyához, aki viszont a költőről József Attila címmel jelentette meg visszaemlékezését. Ki ez az író, aki a Szép Szó szerkesztésében is részt vett?
11. József Jolán a testvéréről szóló életrajzi művének címéül József Attila egy ismert versének címét adta. Mi ez?
12. József Attila egyik versével a Vörös Segély gyűjtőakcióját támogatta. Mi a címe ennek a hétköznapi nyelven írt költeménynek?
13. Egyik verséről a kortársak visszaemlékezése szerint így nyilatkozott: „Megírtam a XX. Század legszebb szerelmi versét.” A költemény címe egyben a műfaja is. Mi ez?
14. Favágó című verse azóta szállóigévé vált szavait adta 1931-ben megjelent kötete címéül. Hogyan szól?

15. A Nyugat főszerkesztője így írt József Attila Tiszta szívvel című költeményéről: „Van egy száz vagy hány éves kis magyar költő. Ennek szeretem, lelkemben dédelgetem, simogatom, dűnnyögöm és mormolgotom egy versét.” Kitől származik az idézet?
16. József Attila szerkesztéssel is próbálkozott. Saját folyóiratának azonban csak egyetlen száma jelenhetett meg. Mi volt a lap címe?
17. A költő utolsó versében saját életétől búcsúzik, de befejezésképpen másoknak még a sajátjánál szebb sorsot remél. A költemény címe?
18. Egy verse miatt 1924-ben perbe fogták. Többszöri fellebbezés után viszont felmentették. Melyik ez a vers?
19. Harminckettedik születésnapjára a közismert „Születésnapomra” című verssel lepte meg magát. A huszadik évfordulójára melyik költeményt írta?
20. „Vaskos göröngy a kezem, ott porlad a szíveden” Melyik verséből való az idézet?
21. „Éles a szeme a vadnak, ragadozónak, szabadnak” – így ír le egy félelmetes állatot, amely Petőfinél a szabadság jelképeként szerepel. A vad népies nevét adta versének címéül. Mi ez?
22. Anyja halála után körülbelül fél éven át az Atlantica Tengerhajózási Rt. hajóin szolgált. Az egyik hajó neve: „Vihar” volt. Nevezz meg még egyet a hajók közül!
23. „Az egyetem fura ura” – kire vonatkozik a megnevezés?
24. „Fázósságát odaadja a télnek, melegét meg odaadja a nyárnak, üres kedvét a puszta határnak.”
Hogyan kezdődik az idézett versszak?
25. A Babits Mihály által gondozott irodalmi díjat József Attila egész életében szerette volna megkapni, de csak halála után ítelték meg neki. Hogy hívták ezt a díjat?
26. Jelentős költőnk, a Gyermekbánat című kötet alkotója sokat dolgozott József Attila közreműködésével szerkesztett Szép Szó című folyóiratban. Ki ő?
27. „... hány határ, minden határban gyilkosok, ne hadd, hogy sirassam a lányt, ki két év múlva szülni fog.”

Hogyan kezdődik az idézet?

- 28.** „... s csak esznek, esznek, nem beszélnek, esznek.”
Mi a címe a 17 éves korában írt versének?
- 29.** Ki volt az a kedves tanára és támogatója a makói gimnáziumban, akinek „Makói évek” című műve egy József Attiláról szóló tervezett sorozat egyetlen megjelent darabja?
- 30.** A makói internátus igazgatójának leányához egy sor üde, fiatalos szerelmes verset írt, többek között a „Csókkérés tavasszal” címűt.
Hogy hívták a költőnek ezt a korai szerelmét?
- 31.** „Megy a mező, mint a víz, cincog a fűszál is, egér lett a búza is, egér a bogár is.”
Mi a címe az allegorikus versnek?
- 32.** A Mária Valéria-telep helyén épült egy hatalmas budapesti létesítmény, amely József Attila nevét viseli. Milyen célt szolgál?
- 33.** „-Meghalt? Hát akkor mért ölik naponta szóval, tettel és hallgatással is?

Kiről írta ezt a költő?
- 34.** József Attila merész, sőt sértő kritikát írt Babits: Az istenek hálnak, az ember él című kötetéről. Melyik lapban?
- 35.** Mi a neve József Attila fiatalabb nővérének?
- 36.** Egyik nagy verse így kezdődik: „Légy fegyelmeztett!” Mi a vers címe?
- 37.** Egy makói ügyvéd, akinek otthona a környékbeli értelmiség találkozó helye volt, beszélt rá a költőt, hogy magánúton érettségizzen le. Ki volt ő?

38. Egy Szegeden élő költőknek nagyon tetszettek a még szinte kamaszkorú József Attila versei, ezért szívesen írt méltató előszót a költő első kötete elé. Ki volt ő?

39. „Ne bántson téged az én haragom, soha kedves.” Mi az idézett vers szállóigévé vált címe?

40. József Attila egyszer verset írt a Csillag későbbi főszerkesztőjéhez, ő pedig 1944-ben könyvet jelentetett meg József Attiláról. Ki ez az ismert író és kritikus?

Válaszok: 40 p/

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.

- 31.
- 32.
- 33.
- 34.
- 35.
- 36.
- 37.
- 38.
- 39.
- 40.

A táblázatba írd be a kérdésekre adott válasz kezdőbetűjét! 40 p/

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.

Írd le a kapott idézetet! 40 p/

.....

Melyik versből való? 2 p/

A vers címe:.....

- II. A Curriculum vitaeban a költő elárulja, hogy tud gyorsírni, sőt gépirási ismeretekkel is rendelkezik. Ebben a feladatban két rövid vers szövegét kell megfejtenetek gyorsírási jelek segítségével. A verseket szótagokra bontottuk, amiket aztán leírtunk alapszintű gyorsírással is. A versek teljes szövege is olvasható gyorsírással.**

Ha a versikék szövegét megfejtettétek, képet kaphattok József Attila étkezési szokásairól, ízléséről – humorosan.

Az 1. vers címe gyorsírással:

Az 1. vers címének megfejtése: 4 p/

.....

Az 1. vers szótagokra bontva gyorsírási jelekkel:

ma

ka

te

jad

tál

től

puly

rad

mell

ban

hull

hát

ha

a

jobb

ha

A vers megfejtése:

1. sor: (8 szótag) **8 p/**

.....

2. sor: (8 szótag) **8 p/**

.....

A 2. vers címe gyorsírással:

A 2. vers címének megfejtése: 3 p/

.....

A 2. vers szótagokra bontva gyorsírási jelekkel:

má

égy

is

lud

kapsz

tól

ne

ká

lő

le

u-bor

tól

be

pat

tal

A vers megfejtése:

1. sor: (8 szótag) **8 p/**

.....

2. sor: (8 szótag) **8 p/**

.....

III. Az előző feladatban a gyorsírási jelekkel ismerkedve bizonyára rájöttetek néhány gyorsírási szabályra: pl. az alapsort x-szel jelöljük, a magánhangzóknak nincs külön jele, stb. Az alábbiakban válaszoljatok a kérdésekre! Ha igaz az állítás (I), ha hamis az állítás (H) betűt írjatok! **10 p/**

A gyorsírásban...

- a) a mássalhangzó jelek dőlt (kb. 75 fokos) írásjelek:
- b) a négy sor közül a legfelső sor az alapsor:
- c) a mély magánhangzót az előtte álló mássalhangzó megvastagításával jelöljük:
- d) a hosszú magánhangzót két mássalhangzó közel írásával jelöljük:
- e) az –u hangot az előtte álló mássalhangzótól két sorral följebb jelöljük:

- f) a rövid magánhangzót két mássalhangzó közel írásával jelöljük:
- g) csak a mássalhangzóknak van külön betűjele (az a, az névelő kivételével):
- h) az –o hangot az előtte álló mássalhangzótól fél sorral följebb jelöljük:
- i) a mondatvégi írásjelet – a folyóíráshoz hasonlóan – ponttal jelöljük:
- j) a magas magánhangzókat vékonyítással jelöljük, azaz az előtte álló mássalhangzó jelet nem vastagítjuk meg:

IV. A második feladatban említettem, hogy a költő gépelési ismeretekkel is rendelkezett. Elmondása szerint mind a 10 ujját használta gépelés közben, amit úgy is szoktak nevezni, hogy vakon gépelt. A gépírók kötött szabályok szerint tanulják meg, hogy melyik betű melyik ujjukhoz tartozik.

Nézzetek utána, hogy József Attila a Szép Szó című folyóirat nevének leírásakor, illetve saját nevének leírásakor melyik ujjával melyik betűt üthette le a gépén! Párosítsátok a betűket az ujjakkal! 19 p/

Ujjak megnevezésének sorszám:

S	-	1. jobb kis ujj
Z	-	2. jobb középső ujj
É	-	3. bal gyűrűs ujj
P	-	4. bal középső ujj
			5. bal mutató ujj
			6. bal kis ujj
			7. jobb mutató ujj
S	-	8. jobb gyűrűs ujj
Z	-	
Ó	-	
J	-	
Ó	-	

Z -

S -

E -

F -

A -

T -

T -

I -

L -

A -

- V. **József Attila haláláról az irodalomtörténet azt állítja: öngyilkos lett a költő. Garamvölgyi László, az ORFK kommunikációs szakembere, aki több írást és könyvet is jegyez e témában, ezzel szemben foglal állást. Nyomozása során arra a megállapításra jutott, hogy a költő csupán szerencsétlen baleset áldozata lett. Nézzetek utána, milyen indokokkal támasztja alá állítását! Legalább 8 féle indokot sorolj fel! 8 p/**

1.
.....
.....
2.
.....
.....
3.
.....
.....
4.
.....
.....

5.
.....
.....

6.
.....
.....

7.
.....
.....

8.
.....
.....

VI. 1931 és 1976 között élt egy óriási tehetségű színész, akit színészcóriásként emlegetnek ma is. Ő rendkívüli módon szerette József Attila verseit szavalni. Az ő halála is váratlanul, rejtélyes körülmények között történt. A költő és a színészcóriás halálának körülményei több ponton is hasonlóságot mutatnak. Ki ő és hogyan halt meg? Meséljétek el röviden a történetet, majd írjátok le a sírfeliratán olvasható csodálatos verset!

A színészcóriás neve: 2 p/

Halálának története: 5 p/

.....
.....
.....
.....
.....

A sírfeliraton olvasható vers szövege: 5 p/

.....
.....
.....
.....
.....

VII . Csókol Attila...

**Csókol Attila, a hírneves költő,
melyet nem szül kettő,
sőt három emberöltő.
Attilának tetszik ének, tánc és séta,**

**Ő az édes szavú aranyos poéta,
Hozzá más költő csak analfabéta.**

A verset olvasva biztosan kialakult a véleményetek József Attila költői és emberi magabiztosságáról, önértékeléséről.

A feladatokat a következő: Írjatok egy verset válaszképpen, mintha József Attila előttetek állna és hozzá beszélnétek! Elmondhatjátok véleményeteket, kérdezhetek bármit, de tanácsot is adhattok a költőnek. 20 p/

A vers további szempontjai:

- **adjatok címet a versnek!**
- **minimum 4 versszakos legyen!**
- **egy versszak 4 soros legyen! (soronként a szótagszám tetszőleges lehet)**
- **rímképlete: keresztrím vagy páros rím legyen!**
- **tartalmazzon legalább egy költői eszközt! (hasonlat, megszemélyesítés, metafora)**
- **hangneme: udvarias legyen! (a humorért plusz 10 pont jár!)**

A feladatok megoldásait a megoldólapra írjátok be és azt küldjétek vissza az: e-mail címünkre. tisztaszivvel15@gmail.com

A megoldások beérkezésének határideje: 2014. december 19.

Sikeres felkészülést és jó munkát kívánunk a csapatoknak!

*Kelemen-Csikiné Feigel Zsuzsanna
projektfelelős tanár*

*Csekéné Valkony Andrea
kapcsolattartó tanár*